

VIRUSGA QARSHI PREPARATLARNING KLINIK FARMAKOLOGIK YONDASHUVI

Eshankulova Zilola Xaliyarovna

Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali,

Termiz shahri. O'zbekiston.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15319277>

Ishning maqsadi: Virusga qarshi dorilar – bu virusli infeksiyalarni davolashda ayniqsa qo'llaniladigan dorilar sinfidir. Virusli infeksiyalarga qarshi kurashadigan preparatlar virusga qarshi preparatlar deb ataladi. Viruslar odam, hayvon va o'simliklarning bir qator jiddiy kasalliklarini keltirib chiqaradigan asosiy patogen agentlar qatoriga kiradi. Viruslar odamda ko'plab kasalliklarni keltirib chiqaradi: o'z – o'zidan paydo bo'ladigan kasalliklardan tortib, o'tkir o'limga olib keladigan kasalliklarga. Shunday preparatlardan biri atsiklovir.

Tadqiqot materiali va usullari: Atsiklovir, shuningdek, atsiklovir nomi bilan ham tanilgan, virusga qarshi dori vositasidir. Asosan oddiy uchuq virusi, suvchechak, belbog'simon temiratki kasalliklarini davolashda qo'llaniladi. Boshqa qo'llanilishi transplantatsiyadan keyingi sitomegalovirusli infeksiyalar va Epshteyn – Barr virusli infeksiyasining og'ir asoratlarini oldini olishni o'z ichiga oladi. Uni ichish, krem ko'rinishida surtish yoki inyeksiya qilish mumkin. Umumiy nojo'ya ta'sirlarga ko'ngil aynishi va diareya kiradi. Potensial jiddiy nojo'ya ta'sirlarga buyrak muammolari va trombotsitlar darajasining pastligi kiradi. Jigar yoki buyrak faoliyati yomon bo'lgan odamlarga ko'proq parvarish qilish tavsiya etiladi. Odatda homiladorlik paytida foydalanish uchun xavfsiz, hech qanday zararsiz hisoblanadi. Emizish davrida u xavfsiz bo'lib tuyuladi. Atsiklovir – guanozinga o'xshash nukleozidning analogi.

Tadqiqot natijalari: Atsiklovir suvda yomon eriydi va og'iz orqali qabul qilinganda kam biosinguvchanlikka ega (15-30%), shuning uchun yuqori konsentratsiyalar talab qilinsa, tomir ichiga yuborish zarur. Ichga qabul qilinganda plazmada eng yuqori konsentratsiyaga 1-2 soatdan keyin erishiladi. Biofarmatsevtik tasniflash tizimiga ko'ra, atsiklovir III sinf, ya'ni ichak o'tkazuvchanligi past bo'lgan eruvchan preparatlar qatoriga kiradi. Atsiklovir yuqori tarqalish tezligiga ega; Oqsillar bilan bog'lanishi 9 dan 33% gacha o'zgarib turishi aytiladi. Atsiklovirning yarim chiqarilish davri ($t_{1/2}$) yosh guruhiga bog'liq; yangi tug'ilgan chaqaloqlarda $t_{1/2}$ davri 4 soatni, 1-12 yoshli bolalarda $t_{1/2}$ davri 2-3 soatni, kattalarda esa $t_{1/2}$ davri 3 soatni tashkil qiladi.

Xulosalar: Atsiklovir organizmda viruslarga qarshi immunitet hosil qiladi va organizmning viruslarga chidamliligini oshiradi.